

Statsforvaltaren i Rogaland

TILSYNSRAPPORT - VEDTAK

Skolebasert vurdering

Strand kommune – Fjelltun skole

21.06.2021

Samandrag

Vi fører tilsyn med Strand kommune. Temaet for tilsynet er skolebasert vurdering. Tilsynet blei frå 13.12.2019 skilt ut som eige tema i felles nasjonalt tilsyn.

Skolebasert vurdering er skolen si jamlege vurdering av i kva grad eiga verksemd medverkar til at elevane når måla i læreplanverket. Det overordna formålet med tilsynet er at skolebasert vurdering på denne måten medverkar til at elevane får eit best mogleg utbytte av opplæringa.

Dei samla funna våre viser at den skolebaserte vurderinga på Fjelltun skole er fragmentert og i lita grad sett i system. Konsekvensen av dette er at skolen ikkje oppfyller krava i § 13-3e i opplæringslova.

Kommunen fekk ein foreløpig tilsynsrapport og har ikkje uttala seg om innhaldet i rapporten. Vi gjer no vedtak om pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til 01.11.2021.

Innhald

1	Innleiing.....	3
1.1	Kort om kommunen og skolen.....	3
1.2	Om gjennomføringa av tilsynet.....	3
1.3	Formålet med tilsynet.....	4
2	Skolebasert vurdering.....	5
2.1	Rettslege krav.....	5
2.2	Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar.....	6
2.2.1	Skolebasert vurdering på Fjelltun skole.....	6
2.2.2	Medverknad i den skolebaserte vurderinga.....	11
2.2.3	Jamleg skolebasert vurdering.....	13
3	Våre reaksjonar.....	15
3.1	Pålegg om retting.....	15
3.2	Oppfølging av pålegga.....	15
4	De har rett til å klage.....	15
	Vedlegg: Liste over dokumentasjon.....	18

1 Innleiing

Vi fører tilsyn med offentlege skolar, jf. opplæringslova § 14-1 første ledd, jf. kommunelova kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om skolane oppfyller opplæringslova med forskrifter.

Våre tilsyn er offentlig myndigheitsutøving, noko som inneber at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglane i forvaltningsretten og offentligelova. I tilsynet behandlar vi personopplysningar. Les meir om vår behandling av personopplysningar på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/).

1.1 Kort om kommunen og skolen

Strand kommune er ein kommune med ca. 13 000 innbyggjarar. Strandaskolen har rundt 1656 elevar fordelt på 6 skolar. Strand kommune utarbeider fireårige kommunale utviklingsplanar. I utviklingsplanen for 2021-2025 er Strandaskolen sin visjon at elevane skal vere motiverte og aktive, og få utfalde seg fagleg og sosialt i eit inkluderande fellesskap. Utviklingsområda er språk og inkludering, og måla er at elevane skal få styrka sin språklege kompetanse og at dei skal erfare at dei er del av eit fellesskap og eit støttande læringsmiljø.

Tilsynet skal vere risikobasert. Risikovurderinga bygger på informasjon Statsforvaltaren har frå ulike kjelder; kvantitative data, informasjon frå klagesaker og tilsyn og informasjon frå sektor og andre.

Fjelltun skole har elevar frå 5.-7. trinn og har 320 elevar og 28 lærarar¹. Resultata frå nasjonale prøver over tid viser at over 1/4 av elevane er på meistringnivå 1 i lesing og rekning på 5. trinn, og at tilsvarande mange elevar er på nivå 1 og 2 på 8. trinn. Resultata frå Elevundersøkinga viser at skolen har negativ utvikling på fleire indikatorar, særleg motivasjon og elevdemokrati og medverknad. Skolen har også lågare trivsel enn gjennomsnittet for Rogaland, og fleire elevar opplever mobbing enn i resten av landet. Fjelltun har hatt negativ utvikling på skolebidragsindikatoren dei siste tre åra.

1.2 Om gjennomføringa av tilsynet

Vi opna tilsyn med Strand kommune i brev frå 20.01.2021. De vart pålagde å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet.

Temaet for tilsynet er skolebasert vurdering, jf. opplæringslova § 13-3e.

Vi har ikkje sett på korleis de oppfyller andre krav i regelverket.

¹ Tal frå GSI 2020/21

Det er kommunen som har det overordna ansvaret for at krava i opplæringslova blir gjennomførte, jf. opplæringslova § 13-10. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen rettar opp brot på regelverket.

Vi sende foreløpig tilsynsrapport til dykk 03.06.2021. Der presenterte vi dei foreløpige vurderingane og funna våre.

1.3 Formålet med tilsynet

Opplæringssektoren skal arbeide med kvalitet i opplæringa i alle ledd, frå nasjonale myndigheiter og skoleeigarar til skoleleiarar og lærarar. Kvalitetsarbeidet strekk seg frå lokal kompetanseutvikling gjennom nasjonale satsingar, kompetansepakker og desentralisert ordning til den enkelte skolen som driv skolebasert vurdering.

Profesjonsfellesskap og skoleutvikling skal vere eit prinsipp for skolen sin praksis². Profesjonsfellesskapet er ein grunnstein i kvalitetsarbeidet i skolen, og formålet er at dei tilsette skal reflektere over felles verdiar, og vurdere og vidareutvikle praksisen sin.

I NOU 2019:23 *Ny opplæringslov*³ seier utvalet at *arbeid med kvalitetsutvikling i skulen er viktig for å sikre barn sin grunnleggande menneskerettar og for å nå måla med opplæringa*. Utvalet foreslo å samle reguleringa av krava om kvalitetsvurderingar på skolenivå og kommunenivå, både for å gi betre samanheng i regelverket, men også fordi kvalitetsvurdering på skolenivå er sentralt for å nå formålet med grunnopplæringa. Reglane for skolebasert vurdering blei, i tråd med utvalet sitt forslag, flytta frå forskrifta til opplæringslova frå januar 2021. I lovkravet kjem det fram at kommunen har ansvar til å arbeide med kvalitetsutvikling, og at skolebasert vurdering vil vere grunnlaget for kommunen si kvalitetsutvikling.

Ekspertgruppe for skolebidrag⁴ seier at det er skolane som systematisk vurderer eigen praksis og bruker dette aktivt til å utvikle kvaliteten i opplæringa, som lukkast best i å løfte elevane sine resultat. Dei har også funne at høg skolefagleg kompetanse og medverknad er viktige faktorar i arbeid med kvalitetsutvikling. Ekspertgruppa seier også at det er viktig at skoleeigar følger opp og støttar skolane i den skolebaserte vurderingane for at skolane skal lukkast i arbeidet. Ekspertutvalet sine vurderingar samsvarer med krava i oppl. 13-3e.

Skolebasert vurdering er skolen si jamlege vurdering av i kva grad eiga verksemd medverkar til at elevane når måla i læreplanverket. Dette betyr at skolen skal vurdere organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa. Det overordna formålet med tilsynet er at skolebasert vurdering på denne måten medverkar til at elevane får eit godt utbytte av opplæringa.

² <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/3.-prinsipper-for-skolens-praksis/3.5-profesjonsfellesskap-og-skoleutvikling/>

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2019-23/id2682434/?ch=1>

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/en-skole-for-var-tid/id2847088/>

Tilsynet skal bidra til at kommunen som skoleeigar sørger for at skolen ved skolebasert vurdering

- har brei og samla vurdering av måloppnåinga til elevane
- vurderer om endringar kan bidra til auka måloppnåing hos elevane
- følger opp endringane
- sikrar ein brei medverknad i gjennomføringa
- gjennomfører vurderinga jamleg

Dette er viktige føresetnader for at organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa kan forbetrast, slik at elevane i større grad når måla for opplæringa.

2 Skolebasert vurdering

2.1 Rettslege krav

Skolen skal bruke eit breitt kunnskapsgrunnlag for å vurdere om elevane når måla i læreplanverket

De skal jamleg vurdere i kva for grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa bidrar til at elevane når måla i læreplanverket, jf. opplæringslova § 13-3e andre ledd. I vurderinga må de samanhalde resultatet av opplæringa med mål og prinsipp i læreplanverket. De må ha eit kunnskapsgrunnlag som reflekterer breidda av måla i læreplanverket, både faglege mål og mål som omfattar trivsel og utvikling hos elevane på andre område. De må bruke kunnskapsgrunnlaget til å vurdere i kva for grad elevane når måla for opplæringa.

Skolen skal vurdere om endringar i organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa kan bidra til auka måloppnåinga hos elevane

Den skolebaserte vurderinga skal identifisere kva for endringar som best kan auke måloppnåinga for elevane. I kravet ligg det at de må vurdere ulike typar endringar, for eksempel nye tiltak, utviklingsarbeid eller ei vidareføring av det de allereie gjer. De må vurdere endringane for skolen som heilskap, sjølv om konsekvensane av endringane i nokre tilfelle primært vil vise seg for enkelte klasser eller for enkelte fag.

Skolen skal evaluere dei iverksette endringane og gjere nødvendige tilpassingar

Hensikta med den skolebaserte vurderinga er å sørge for at skolen lærer og utviklar seg slik at elevane i enda større grad kan nå måla i læreplanverket. Når de gjennom vurderinga avdekkjer forbedringsområde, må de derfor følge opp dette vidare. Dersom endringane ikkje fører til betring, må de gjere nødvendige tilpassingar.

Skolen skal ha ein brei og representativ medverknad i arbeidet med skolebasert vurdering

Vurderinga må involvere alle partar det vedkjem i analysen og i arbeidet med endringar og tiltak på bakgrunn av analysen. Gjennom vurderinga blir personalet bevisstgjort på samanhengen mellom gjennomføringa av opplæringa og i kva for grad elevane når måla. Lærarane er sentrale i å gjennomføre dei fleste endringstiltaka. De vurderer elles kven som skal delta.

Skolen må involvere elevane i den skolebaserte vurderinga

For å kunne vurdere i kva for grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa bidrar til at elevane når måla i læreplanverket, må de involvere elevane. Det kan variere kva for elevgrupper og kor mange ut ifrå kva som er temaet, men de skal alltid involvere elevane, jf. opplæringslova § 13-3e andre ledd.

Skolen skal gjennomføre skolebasert vurdering jamleg

De må gjennomføre skolebasert vurdering jamleg, jf. opplæringslova § 13-3e andre ledd. I utgangspunktet bør skolen gjennomføre vurderinga årleg, men samstundes vurdere tidsbruken opp mot kva som er forsvarleg.

2.2 Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar

Utdanningsdirektoratet har utvikla støttemateriell for å driva kvalitetsarbeid i opplæringa⁵. I kvalitetsarbeidet må skolen stille seg dei overordna spørsmåla *Kva veit vi? Kva får vi til? Kva kan vi bli betre på? Korleis kan vi endre praksis?* Kvalitetsarbeid inneber at skolen set seg mål, vel tiltak og evaluerer om endringane fører fram. Ein føresetnad for desse prosessane er at skolen innhentar informasjon om nåsituasjonen og lagar felles mål eller framtidsbilete. Val av tiltak skal vere forankra i forskning, erfaringsbasert kunnskap og etiske vurderingar, og profesjonsfelleskapet og elevmedverknad er sentrale for å drive kvalitetsutvikling i skolen. Skolen sine system og prosessar i den skolebaserte vurderinga har stor betydning for å sikre systematisk arbeid med kvaliteten på opplæringa.

Kontrollspørsmåla i tilsynet er utarbeidd frå dei rettslege krava, og belyser korleis skolebasert vurdering er eit kvalitetsarbeid i den enkelte skole. Vi legg svara i RefLex, intervju og innsendt dokumentasjon til grunn for vurderingane våre om skolen oppfyller krava i regelverket. Vi er kjent med Strand kommune sitt system for 4-årige kommunale utviklingsplanar, og Strand kommune sin utviklingsplan for 2016-2020 og 2021-2025. Vi forstår den kommunale utviklingsplanen som ein del av skoleeigar sitt system for kvalitetsttsarbeid i Strandaskolen, og at vurderingane i planen er gjort for Strandaskolen som heilskap. Vi legg dei same vurderingane til grunn for *Strategi for digitalisering av Strandaskolen 1:1*. I tilsynet vurderer vi dei skolebaserte prosessane, og derfor tek vi utgangspunkt i den lokale utviklingsplanen til Fjelltun skole og anna dokumentasjon i vurderingane våre.

2.2.1 Skolebasert vurdering på Fjelltun skole

Skolebasert vurdering kan delast inn i tre delar. Å få oversikt over nåsituasjonen, identifisere, velje og gjennomføre endringar, og deretter evaluere og justere endringane. I alle delane stiller regelverket krav om at skolen skal gjere vurderingar av eigen praksis opp mot formålet; at elevane skal nå måla i læreplanverket. Eigen praksis er å forstå som organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa.

⁵ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitetsarbeid-i-opplaringen/>

Bruker skolen eit breitt kunnskapsgrunnlag for å vurdere om elevane når måla i læreplanverket?

I intervjuet og Reflex kjem det fram at Fjelltn skole samlar inn resultat frå nasjonale kartleggingar som Elevundersøkinga, nasjonale prøver og Foreldreundersøkinga. I tillegg opplyser dei tilsette at skolen har trivselsundersøking og at observasjon i friminutt og timar er ein viktig del av kunnskapsgrunnlaget. Skolen har også ein fast struktur for elevstyrt utviklingssamtale og utviklingssamtale med dei tilsette. Vidare opplyser dei tilsette oss om at lærarane gjennomfører undervegsvurdering i fag og skriv årsrapportar for elevar som har individuell opplæringsplan.

Regelverket krev eit breitt kunnskapsgrunnlag. Vi meiner at kunnskapsgrunnlaget Fjelltn skole viser til har nokre manglar. Fjelltn skole overtek elevane frå Resahaugen skole når dei startar på 5. trinn. Rektor opplyser at skolane har overføringsmøter om våren. Vi forstår at desse møta handlar om elevane sin faglege og sosiale ståstad, og då særleg elevar med særskilte behov. Skolen har ikkje lagt fram dokumentasjon som viser kor systematisk dette overgangsarbeidet er, eller om Fjelltn er kjent med resultatane frå kartleggingsprøvene. Resultata frå kartleggingsprøvene er relevant kunnskapsgrunnlag både for å sjå på den enkelte eleven og elevgruppa sin progresjon fram til nasjonale prøver på 5. trinn.

Vi er kjent med at utviklingsområda lesing, skriving og matematisk kompetanse blir vidareført under utviklingsområdet *språk*, og sosial kompetanse under utviklingsområdet *inkludering*. Statsforvaltaren meiner at ei evaluering av førre utviklingsplan er ein sentral del av kunnskapsgrunnlaget når skolen skal vurdere nye utviklingsområde, særleg når skolen vurderer om dei skal vidareføre eit eller fleire utviklingsområde. Evaluering av arbeidet som skolen har gjort innanfor utviklingsområda kan vise kva i skolen sin praksis som bidrar positivt til elevane si måloppnåing. Undersøkingane våre har ikkje vist at skolen har gjort ei slik samla evalueringa av førre utviklingsplan.

Skolen gjennomfører elevundersøkinga på 7. trinn, og slik er elevane på skolen sitt syn ein del av kunnskapsgrunnlaget. Statsforvaltaren meiner det likevel ikkje er breitt nok. Berre eit utval av elevane har svart, og vi kan ikkje sjå at skolen har eit system for å spør elevane om kva som ligg bak svarea. Utan utfyllande informasjon vil det vere vanskeleg for skolane å bruke resultatane til å vurdere korleis skolen sin praksis fører til dei ulike resultatane. På same måte kan vi ikkje sjå at Foreldreundersøkinga er ein del av kunnskapsgrunnlaget.

Statsforvaltaren si vurdering er at kunnskapsgrunnlaget til Fjelltn skole ikkje er breitt nok.

Regelverket krev at skolen skal bruke kunnskapsgrunnlaget for å vurdere i kva grad elevane når måla i læreplanverket. Kravet gjeld både faglege mål og mål som omfattar trivsel og utvikling hos elevane på andre område. Undersøkingane våre viser at lærarane har eit breitt grunnlag for å vurdere om kvar enkel elev når måla i læreplanverket, men at skolen i lita grad ser resultatane frå dei ulike kartleggingane i samheng med vurderingane i faga. Funna våre viser likevel at lærarane har mest kunnskap om eigne elevar og trinnet si måloppnåing. Rektor skriv at trinnmøta og avdelingsleiarmøta jamleg diskuterer og vurderer om elevane når måla i læreplanverket. Vi er ikkje kjent med referata frå møta, og skolen har ikkje synleggjort innhaldet i vurderingane på andre måtar. Skolebasert vurdering krev at skolen løfter resultatane opp på

skolenivå og vurderer i kva grad elevane som gruppe når måla i læreplanverket. Statsforvaltaren si vurdering er at skolen ikkje har synleggjort at skolen gjer slike vurderingar.

Vidare krev regelverket at skolen skal reflektere over samanhengen mellom eigen praksis og elevane si måloppnåing.

I årsrapporten frå 2020 les vi at rektor kort viser til resultatane frå nasjonale prøver på 5. trinn og Elevundersøkinga. I intervjuet fortel rektor at ho vurderer at for mange elevar er på nivå 1 og 2 i rekning, og at ho ser dette i samheng med låg motivasjon. Ho vurderer at det er behov for kompetanseheving i matematikk for å heve resultatane. Vidare viser undersøkingane våre at skolen har sett av tid til å analysere resultatane frå nasjonale prøver, Elevundersøkinga og Foreldreundersøkinga på fellestid. Intervjua viser at dei tilsette er best kjent med resultatane frå nasjonale prøver, og at trinna er sentrale i vurderinga av resultatane. I *Plan for gjennomføring og analyse av nasjonale prøver* finn vi at dei tilsette skal diskutere kva dei bør arbeide med vidare for å betre elevane sine leseferdigheiter. Statsforvaltaren si vurdering er at skolen i noko grad reflekterer over samanhengen mellom eigen praksis og elevane sine resultat i nasjonale prøver i lesing, men vi har ikkje funne tilsvarende refleksjon knytt til andre resultat.

Fjelltn har negativ utvikling på dei fleste indikatorane på Elevundersøkinga. Skolen må då undersøke *kvifor* det er slik, og kva det er i skolen sin praksis som *kan* føre til desse resultatane. Statsforvaltaren si vurdering er at skolen ikkje i tilstrekkeleg grad vurderer i kva grad skolen sin praksis bidreg til at elevane når måla i læreplanverket.

Statsforvaltaren vurderer at skolen har eit fragmentert bilete av nåsituasjonen. Ståstadsanalysen⁶ kan vere eit verktøy for å få ein betre oversikt over nåsituasjonen. Dei samla funna viser at skolen gjer enkelte vurderingar av kunnskapsgrunnlaget. Skolen spør seg sjølv berre i noko grad *kvifor* resultatane er som dei er, eller tolkar resultatane i lys av observasjonar og erfaringar frå skolen sin praksis. Ein måte å synleggjere vurderingane kan vere å beskrive nåsituasjonen og analysane av kunnskapsgrunnlaget i utviklingsplanen eller årsrapporten.

Statsforvaltaren sin konklusjon er Fjelltn skole ikkje oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

For å oppfylle krava må skolen synleggjere at dei bruker eit breiare kunnskapsgrunnlag når dei vurderer i kva grad elevane når måla. Vidare må skolen synleggjere prosessar der dei vurderer elevane si måloppnåing på skolenivå, og at vurderingane blir gjort på grunnlag av kunnskapsgrunnlaget og refleksjon over skolen sin praksis.

Vurderer skolen om endringar i organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa kan bidra til auka måloppnåing hos elevane?

I den skolebaserte vurderinga skal skolen identifisere og velje endringar som kan auke elevane si måloppnåing. Utdanningsdirektoratet skriv at skolen må lage tydelege mål eller framtidsbilete⁷ som kan omsetjast til tiltak eller aktivitetar. Ordet *endringar* betyr at skolen må iverksette *tiltak*

⁶ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/stastedsanalyse/statedsanalysen-for-skole/>

⁷ [Lage felles mål eller fremtidsbilde \(udir.no\)](#)

eller *aktivitetar* som har som hensikt å *endre* skolen sin praksis for å nå fastsette mål eller framtidsbilete.

Statsforvaltaren har allereie vurdert at skolen ikkje har eit breitt nok kunnskapsgrunnlag. Vi kan likevel vurdere om skolen har identifisert og vurdert ulike endringar på grunnlag av det kunnskapsgrunnlaget skolen har.

Utviklingsplanen for 2016-2020 viser at skolen har valt sosial kompetanse, lese- og skrivekompetanse og matematisk kompetanse som satsingsområde i føregåande periode. Sjølv om denne utviklingsplanen ikkje lenger er gjeldande, vil planen vere ein del av grunnlaget for vurderingane våre då skolen sin utviklingsplan for 2021-2025 ikkje er ferdig. I utviklingsplanen finn vi mål, teikn på god praksis og verktøy for vurdering av måloppnåing. I lese- og skrivekompetanse er delmåla formulerte ut frå lærarperspektivet, og i matematisk kompetanse ut frå elevperspektivet. Teikna er ei blanding av teikn på god praksis og tiltak, samt teikn for arbeidsplassen som lærande organisasjon. Delmåla og teikna under matematikk er i stor grad samanfallande med formålet og/eller hovudområde frå faget. Det er uklart for oss kva kjenneteikn vi kan forstå som tiltak eller aktivitetar som vil endre skolen sin praksis, og kva som er ei vidareføring av allereie eksisterande praksis.

Utviklingsplanen viser ikkje kva tiltak skolen har planlagt å gjennomføre på kva tidspunkt. I årsrapporten for 2019 les vi at skolen har arbeidd med kompetanseheving gjennom Språkløyper, gjennomført ein lese- og skriveperiode, utarbeidd årshjul for sosial kompetanse, gjennomført trivselsdagar og bruker klassesetrvsel og trivselsleiarar. Rektor skriv at skolen ikkje har arbeidd med konkrete tiltak innanfor matematisk kompetanse. Årsrapporten for 2020 viser i hovudsak til dei same tiltaka innanfor sosial kompetanse, og at skolen i lita grad har arbeidd med dei andre utviklingsområda.

Statsforvaltaren finn det uklart kva endringstiltak skolen har valt ut og arbeidd med det siste skoleåret. I intervjuet trekk dei tilsette fram arbeidet med Språkløyper, fagfornyninga og *Slik vil vi ha det på Fjelltun* som døme på endringar skolen har arbeidd med dei siste åra. Vi forstår *Slik vil vi ha det på Fjelltun* som ein rutine for å sørge for at lærarane sin praksis er i tråd med Strandaskolen sine grunnleggande prinsipp, god klasseleiing og vurdering for læring. Vi er også kjent med tiltaket ressursteam førre skoleår.

Regelverket krev at skolen skal identifisere kva endringar som *best* kan auke elevane si måloppnåing. Vurderinga av kunnskapsgrunnlaget, saman med fagleg-pedagogiske vurderingar, må derfor ligge til grunn for val av utviklingsområde og endringar. Vi meiner at det er samsvar mellom resultatane på nasjonale prøver og val av utviklingsområda lesing, skrivning og rekning. Vi legg derfor til grunn at det har blitt gjort vurderingar når desse utviklingsområda har blitt valt. Statsforvaltaren meiner at det vil vere god praksis å dokumentere slike vurderingar i møtereferat eller samanfatta i utviklingsplanen. Vurderingane vil vere til god hjelp når skolen skal utforme framtidsbilete og identifisere endringar innanfor utviklingsområda. I intervjuet fortel rektor at skolen vurderer tiltak utifrå tilbakemeldingar og observasjonar, og at desse vurderingane blir gjort på trinnleiar møter. Vi er ikkje kjent med referat eller anna dokumentasjon som viser innhaldet i desse vurderingane. Vi meiner at det i hovudsak er samanheng mellom delmåla og kjenneteikna på god praksis. Vi legg derfor til grunn at skolen har gjort nokre vurderingar når dei

har utarbeidd kjenneteikn på god praksis. Dei samla funna våre viser likevel ikkje at skolen i tilstrekkeleg grad vurderer kva tiltak som *best* kan auke elevane si måloppnåing på grunnlag av kunnskapsgrunnlaget og fagleg-pedagogiske vurderingar.

Vi skal ikkje vurdere i kva grad skolen gjennomfører ulike endringar, men kva vurderingar som ligg bak. Når det er uklart kva endringar skolen har arbeidd med dei siste åra, blir det også uklart om skolen har identifisert behov for og vurdert ulike endringar, og om endringane er for heile skolen.

Statsforvaltaren sin konklusjon er at Fjelltun skole ikkje oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

For å oppfylle kravet må skolen synleggjere prosessane dei gjennomfører for å vurdere kva endringar som best kan auke elevane si måloppnåing innanfor dei utvalde utviklingsområda.

Evaluerer skolen dei iverksette endringane og gjer nødvendige tilpassingar?

Hensikta med den skolebaserte vurderinga er å sørge for at skolen stadig lærer og utviklar seg slik at elevane i endå større grad kan nå måla i læreplanverket. I tilsynet skal vi derfor belyse om skolen vurderer om endringane som er sett i verk fører til auka måloppnåing for elevane, eller om det er behov for å justere arbeidet undervegs.

For å kunne evaluere endringane er det tenleg å utarbeide delmål utforma som framtidsbilete med teikn på god praksis. Som omtalt under førre spørsmål finn vi i skolen sin utviklingsplan delmål og teikn på god praksis, men at det er uklart for oss kva som er endringane i arbeidet. Planen skisserer også verktøy for å vurdere elevane si måloppnåing, eksempelvis nasjonale og lokale kartleggingar og undersøkingar, undervegsvurdering og skolen si eigenvurdering. Vi meiner at verktøya er eigna. Planen omtaler ikkje når og korleis skolen skal evaluere endringane som blir sett i verk.

God praksis for å kunne evaluere verknaden av endringane vil vere å gjennomføre ei systematisk utprøving av tiltaka og ha tidfesta stopp-punkt for å evaluere dei opp mot framtidsbiletet med bruk av verktøya som skolen har skissert i utviklingsplanen. I vedlagte planar og årshjul finn vi ingen slike stopp-punkt for å evaluere. Vi oppfattar oppfølginga etter nasjonale prøver som systematisk, men at arbeidet handlar om tilpassingar og tiltak for å sikre progresjon hos enkeltelevar og klassar og ikkje ei evaluering av endringane som er iverksett. Vi finn dermed ikkje at skolen gjennomfører prosessar kor dei evaluerer endringane for skolen som heilskap ved å sjå om skolen er nærmare framtidsbiletet og om elevane samla når måla i større grad enn tidlegare.

Kommunen sitt system for årsrapportering legg føringar for at skolen skal evaluere arbeidet årleg. I vedlagt årsrapport finn vi at rektor vurderer at tiltak verkar i lesing og skriving. I denne vurderinga finn vi ei viss kopling til framtidsbiletet i utviklingsplanen. Vidare finn vi i hovudsak vurderingar av om skolen har ressursar og kapasitet til å gjennomføre planlagde endringar.

Eit anna krav i regelverket er at dersom endringane ikkje fører fram, må skolen følge det opp og gjer nødvendige tilpassingar. Vi finn i referat at skolen har vurdert skolens ressursteam og funne at tiltaket fører til auka måloppnåing for elevar. Når tiltaket no er lagt på is grunna

ressursmangel, finn vi likevel ikkje at skolen har vurdert korleis dei skal justere endringa. Rektor rapporterer om vedvarande lav skår på nasjonale undersøkingar, men vi finn ikkje at skolen gjennomfører nødvendige justeringar i endringsarbeidet.

Oppsummert meiner vi at skolen gjer nokre vurderingar undervegs i endringsarbeidet. Vi får likevel ikkje stadfesta at skolen gjennomfører prosessar kor dei bevisst bruker framtidsbiletet og resultat for å identifisere kva endringar som fører til betring eller ikkje. Skolen har dermed eit svakt grunnlag for å velje vekk endringar som ikkje verkar, eller justere eller finne fram til andre tiltak for å nå måla. Vi får ikkje stadfesta at skolen gjer nødvendige tilpassingar undervegs.

Statsforvaltaren sin konklusjon er at skolen ikkje oppfyller krava i regelverket til å evaluere dei iverksette endringane og til å gjer nødvendige tilpassingar.

For å oppfylle krava må skolen ha tilstrekkelege system og praksis for å evaluere endringane. Prosessane må få fram i kva grad endringane som er sett i verk fører til auka måloppnåing for elevane. Skolen må på grunnlag av evalueringa gjer nødvendige tilpassingar i endringsarbeidet.

2.2.2 Medverknad i den skolebaserte vurderinga

Skolen skal ha ein brei og representativ medverknad i den skolebaserte vurderinga. Det betyr at alle det vedkjem skal bli involverte i analysen og i arbeidet med endringar og tiltak på bakgrunn av analysen.

Sørger skolen for ein brei og representativ medverknad i den skolebaserte vurderinga?

Vi har undersøkt korleis personalet blir involverte i den skolebaserte vurderinga. Vi meiner at organiseringa med fellesmøte, trinntid og trinnleiarmøte/avdelingsleiarmøte legg til rette for involvering og eit lærande fellesskap. Vi meiner at skolen har moglegheit for å involvere tillitsvald i større grad i den skolebaserte vurderinga enn dei no gjer. Undersøkingane våre viser at lærarane opplever at dei har anledning til å medverke og at strukturen sørger for informasjonsflyt mellom dei ulike nivåa på skolen.

I vedlagt oversikt over fellestid dette skoleåret les vi at skolen tidfestar ulike tema som personalet skal jobbe med. Vi legg til grunn at dette er praksis for skolen. Vi finn ikkje at stopp-punkta har klare mål for arbeidet og det er derfor uklart for oss kva prosessane skal føre til.

Vi finn at lærarane er involverte i gjennomføringa av tiltak, bla. i form av kompetanseheving. Vi finn også at skolen legg til rette for at lærarane reflekterer over eigen praksis, men det er uklart for oss om refleksjonane er knytt til igangsette endringar og framtidsbiletet i utviklingsplanen.

I dokumentet *Innspill til utviklingsplan* les vi at personalet gav innspel til den kommunale planen på kva dei meiner er viktig i neste utviklingsperiode. Vi er også kjende med at skolen har praksis for å involvere lærarane i utviklinga av framtidsbiletet. Likevel har vi tidlegare konkludert med at skolen ikkje tilstrekkeleg vurderer om elevane når måla i læreplanverket, og vi finn ikkje at lærarane er involverte i analysen og slik får eit bevisst forhold til resultatata og kva i skolens praksis som kan ligge til grunn for elevane si måloppnåing. Ein konsekvens av manglande involvering i

desse prosessane er at lærarane sin kunnskap om skolen sin praksis ikkje blir ein del av analysen. Ein annan konsekvens kan vere at utviklingsområda blir vanskelegare å forankre i personalet, då det kan bli ulike oppfatningar og manglande forståing for nå-situasjonen.

Vi har tidlegare konkludert med at skolen ikkje tilstrekkeleg evaluerer endringane undervegs i utviklingsarbeidet opp mot i kva grad elevane når måla i læreplanverket. Samla dokumentasjon viser at personalet i lita grad har i oppgåve å prøve ut bestemte endringar, sjå dei i lys av framtidsbiletet og vurdere om endringane fører til at elevane i større grad når måla i læreplanverket.

På dette grunnlaget meiner vi at personalet ikkje er tilstrekkeleg involverte i den skolebaserte vurderinga til å oppfylle kravet om å bli bevisstgjort på samanhengen mellom gjennomføringa av opplæringa og i kva for grad elevane når måla.

Vi har også undersøkt om skolen involverer andre i den skolebaserte vurderinga. Vi finn at skolen har eit etablert SU, SMU og FAU. Skolen har dokumentert at dei har retningslinjer for arbeidet i utvala. Vi har ikkje funne at skolen har eit årshjul som synleggjer at utvala blir involverte i den skolebaserte vurderinga. I dokumentet *Innspill til utviklingsplan* les vi at den nye utviklingsplanen er presentert i møte i FAU og SU og at utvala kunne kome med innspel. Samla dokumentasjon viser likevel at skolen i hovudsak informerer utvala om resultat frå undersøkingar og kva skolen arbeider med.

Eit mål med involveringa er å få kunnskap frå dei det gjeld. Vi er kjent med at skolen har låg svarprosent på Foreldreundersøkinga og vi finn at skolen i lita grad bruker foreldra som kjelde til informasjon i den skolebaserte vurderinga. SU er eit rådgjevande organ som kan uttale seg om *alle saker som gjeld skulen*. Då utvalet består av representantar frå både undervisningspersonalet, andre tilsette, foreldrerådet, elevane og kommunen, vil prosessane i dette utvalet kunne bidra til brei og representativ medverknad. Gjennom å bruke SU og å jobbe for høgare svarprosent i Foreldreundersøkinga vil skolen kunne få eit breiare kunnskapsgrunnlag i analysen. Skolen vil også kunne gjere seg nytte av foreldra sine erfaringar i evalueringa av endringane.

Statsforvaltaren sin konklusjon er at skolen ikkje oppfyller alle krava til brei og representativ medverknad i den skolebaserte vurderinga.

For å oppfylle kravet til brei og representativ medverknad frå foreldre og andre, vurderer vi at skolen må synleggjer større bevisstheit rundt involveringa. Koplinga til den skolebaserte vurderinga må vere tydeleg. Mål med involveringa og når prosessane skal skje bør kome fram av skolen sine årshjul/planar.

For å oppfylle krava til å involvere personalet, må skolen involvere dei i analysen av kunnskapsgrunnlaget. Vidare må lærarane vere sentrale i gjennomføringa av endringstiltaka og involverast i evalueringar som har til formål å sjå om skolen er nærmare framtidsbiletet og om endra praksis fører til at elevane i større grad når måla i læreplanverket.

Involverer skolen elevane i den skolebaserte vurderinga?

Skolen skal alltid involvere elevane når dei vurderer korleis eigen praksis bidrar til at elevane når måla i læreplanen.

I undersøkingane våre finn vi at elevane gir tilbakemeldingar til skolen gjennom ulike undersøkingar og at dei slik bidrar til kunnskapsgrunnlaget. Vi les i referat frå trinnmøte at elevar sine ønsker og meiningar blir løfta i desse møta og at elevane engasjerer seg i bla. praksis for lekser.

Skolen har ikkje dokumentert korleis lærarane vurderer undervisninga saman med elevane, såkalla undervisningsvurdering⁸. Våre undersøkingar viser at lærarane i varierende grad spør elevane korleis dei opplever undervisninga. Formålet med undervisningsvurderinga er å forbetre opplæringa for elevane i aktuell klasse, men også som informasjon i den skolebaserte vurderinga. Vi finn også at det varierer i kva grad lærarane spør elevane kva som ligg bak svara i elevundersøkinga.

Regelverket seier at skolen kan vurdere kva for elevgrupper og kor mange som skal involverast ut i frå kva som er temaet. Skolen har derfor anledning til å involvere elevane også gjennom dei lovpålagde utvala. Skolen har eit etablert elevråd. Referatet som skolen har lagt ved er frå november 2020 og viser at utviklingsplanen var tema i møtet, og vi les at elevane på eit seinare tidspunkt skal få kome med innspel til teikn på god praksis sett frå elevane sin ståstad. Våre undersøkingar viser likevel ikkje at skolen har ei system eller ein etablert praksis for å involvere elevrådet i analysen av kunnskapsgrunnlaget eller endringane i skolen sin praksis. Vi har heller ikkje funne at elevane er tilstrekkeleg involverte i den skolebaserte vurderinga gjennom SU eller SMU.

For å kunne vurdere i kva for grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa bidrar til at elevane når måla i læreplanverket, må skolen alltid involvere elevane. Våre undersøkingar viser at skolen i større grad må bruke elevane sin kunnskap og erfaringar i den skolebaserte vurderinga.

Statsforvaltaren sin konklusjon er at skolen ikkje oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

For å oppfylle kravet må skolen ha eit bevisst forhold til kva elevane skal involverast i. Skolen må vidare ha system og prosessar som sørger for medverknad i den skolebaserte vurderinga.

2.2.3 Jamleg skolebasert vurdering

Strand kommune har eit system med kommunale fireårige utviklingsplanar. Kvar skole skal med utgangspunkt i den kommunale planen utarbeide ein plan for eigen skole. I tillegg har skoleeigar

⁸ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitetsarbeid-i-opplaringen/undervisningsvurdering-rettleiar/>

sjekkliste og årleg årsrapport. Vi skal ikkje vurdere skoleeigar sitt system i dette tilsynet, men skoleeigar sitt system legg til ei viss grad til rette for skolebasert vurdering.

Gjennomfører skolen skolebasert vurdering jamleg?

Regelverket krev at skolen skal gjennomføre skolebasert vurdering jamleg. I utgangspunktet bør det skje årleg, men samstundes kan skolen vurdere tidsbruken opp mot kva som er forsvarleg. Det betyr at skolen i utgangspunktet årleg skal vurdere kunnskapsgrunnlaget, endringar og evaluere om endringane fører til at elevane får høgare måloppnåing. Årsrapport og sjekkliste viser at det er system for å analysere resultatane frå nasjonale prøver, Elevundersøkinga, Foreldreundersøkinga og kartleggingsprøver årleg. I tillegg skal skolane vurdere tiltak utifrå resultatane frå nasjonale prøver og Elevundersøkinga, og evaluere utviklingsmåla. Fjelltun skole har ikkje eit eige årshjul som viser konkrete stopp-punkt for dei ulike prosessane i den skolebaserte vurderinga.

Undersøkingane våre viser at det er manglar i prosessane i den skolebaserte vurderinga. Statsforvaltaren si vurdering er at arbeidet med kvalitetsutvikling på Fjelltun skole er fragmentert, og at det ikkje er heilskaplege prosessar som bind kunnskapsgrunnlaget, endringar og evalueringar saman. Vi stiller også spørsmål ved om val av utviklingsområde er skolebasert eller valt av skoleeigar ved kommunal arbeidsgruppe. Vi har heller ikkje funne samanheng mellom utviklingsplanen og planen for digitalisering.

Regelverket krev at skolen skal gjennomføre skolebasert vurdering årleg, men at skolen kan vurdere om det er hensiktsmessig tidsbruk. Vi har ikkje funne at Fjelltun vurderer kunnskapsgrunnlaget, identifiserer endringar og evaluerer endringane årleg, og heller ikkje at dei har gjort vurderingar som tilseier at dei skal gjennomføre prosessane sjeldnare.

Statsforvaltaren meiner at systemet med fireårig kommunal utviklingsplan *kan* samsvare med krava til skolebasert vurdering dersom kunnskapsgrunnlaget ved dei enkelte skolane blir lagt til grunn for val av utviklingsområde og ved at endringane (som i dag) blir vurderte og valt ut på dei einskilde skolane. Statsforvaltaren meiner at skolane likevel minst årleg må evaluere og vurdere om det er behov for å justere tiltaka for å oppfylle krava i regelverket.

Vi meiner at dei samla funna ikkje viser at skolen gjennomfører skolebasert vurdering i tråd med oppl. § 13-3e årleg, og at skolen heller ikkje har gjort vurderingar om årlege prosessar er forsvarleg tidsbruk eller ikkje.

Statsforvaltaren sin konklusjon er at Fjelltun skole ikkje oppfyller krava til regelverket på dette punktet.

For å oppfylle krava i regelverket må Fjelltun skole vise til system som sørger for at skolen gjennomfører prosessane i skolebasert vurdering jamleg.

3 Våre reaksjonar

3.1 Pålegg om retting

I kapitla over har vi konstatert at de ikkje oppfyller regelverket. Det er kommunen som er ansvarleg for at skolen blir driven i samsvar med regelverket, jf. opplæringslova § 13-10.

Vi har funne at de ikkje etterlever regelverket på alle område. Det er kommunen som er ansvarleg for at skolen blir driven i samsvar med regelverket, jf. opplæringslova § 13-10. Vi pålegg dykk å rette opp følgjande, jf. kommunelova § 30-4:

Strand kommune må sørge for at Fjelltun skole oppfyller kravet til skolebasert vurdering jf. opplæringslova § 13-3e.

Kommunen må sørge for at skolen

- Bruker eit breitt kunnskapsgrunnlag for å vurdere om elevane når måla i læreplanverket
- Vurderer om endringar i organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa kan bidra til auka måloppnåing hos elevane
- Evaluerer dei iverksette endringane og gjer nødvendige tilpassingar
- Har brei og representativ medverknad i arbeidet med skolebasert vurdering
- Involverer elevane i den skolebaserte vurderinga
- Gjennomfører skolebasert vurdering jamleg

3.2 Oppfølging av pålegga

De skal setje i verkt tiltak for å rette brot på regelverket straks. Når pålegga er retta, skal de erklære at rettinga er gjennomført og gjere greie for korleis de har retta.

Fristen er 01.11.2021. Vi vil ikkje avslutte tilsynet før de gjennom erklæringa og utgreiinga har vist at pålegga er retta.

4 De har rett til å klage

Tilsynsrapporten er eit enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2 bokstav b. De kan klage på enkeltvedtaket.

Dersom de klagar, må de gjere det innan tre veker. Fristen gjeld frå beskjed om at brevet har komme fram til dykk, jf. forvaltningslova §§ 28 og 29. De sender klagen til oss. Vi har moglegheit til å omgjere vedtaket. Dersom vi ikkje er einig med dykk, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjer saka.

I forvaltningslova § 32 kan de sjå korleis de skal utforme klagen.

De kan be om at vi ikkje set i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endeleg avgjord av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningslova § 42.

De er part i saken og har rett til innsyn i saksdokumenta, jf. forvaltningslova § 18.

Stavanger 21.06.2021

Lina Bryne Larsen
tilsynsleiar

Elisabeth Ur Fjørtoft

Vedlegg: Liste over dokumentasjon

- Avdelingsledermøte uke 42
- Det er mitt valt- årshjul
- Elevstyrt utviklingssamtale
- Innspill til utviklingsplanen
- Møte i FAU 29.09.2020
- Observasjon knyttet til «Slik vil vi ha det ved Fjelltun»
- Oversikt over fellestiden ved Fjelltun skole
- Plan for gjennomføring og analyse av nasjonale prøver
- Plan for arbeid med ny utviklingsplan 2021-2025
- Planleggingsdag 2. januar 2019
- Prosedyreplaner- Hva gjør jeg som faglærer/kontaktlærer hvis...
- Referat fra elevrådsmøte 24.11
- Referat fra møte i FAU og Samarbeidsutvalget Fjelltun skole 23.01.2020
- Referat fra møte i Samarbeidsutvalget Fjelltun skole 19.11.2019, 21.03.2019, 29.11.2018, 08.02.2019, 10.05.2019,
- Slik vil vi ha det på Fjelltun skole
- Strandaskolen: Utviklingsplan 2021-2025
- Strategi for digitalisering av Strandaskolen 1:1
- System for kvalitetssikring. Den gode skolen i Strand. Vedlegg SK-DGS: Sjekkliste og årshjul for skolene, Fjelltun skole 2020, Fjelltun skole årsrapport 2019
- Trinnledermøte uke 2, 3, 4 6, 33, 42, 14.03.2018
- Uke 45, 46
- Utviklingsplan for Fjelltun skolen 2016-2020
- Utviklingssamtale for ansatte ved Fjelltun skole
- VS: Oppdatering frå Team Agate
- Vurdering av egen praksis- Fjelltun skole
- Årshul for ansatte ved Fjelltun skole 2020-21
- Årshjul- rektor